

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Quinta, an ep[iscop]us vel abbas iure territorij capella[m] valeat
vindicare? Sol. non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62466)

fraude. Immo donator cognere debet bonatol de dolo: ne res donata benigno, fraudis consilio resoc- cerur. ff. de edic. l. ad res.

¶ **De auctoritate.** ¶ **Hec** estis a pars. q. in qua dicit quod in s. ecce vrbanus. qui sequitur, continet re probat- ur per ca. seq. 30. de fan.

¶ **De aucto.** Dicitur est supra in preced- denti ca. q. inuelli- tura suarū capel- laru3 pertinet ad monachos. Nunc Srar. vult proba- re contrarium: scz q. capelle monacho- rum per epōs sunt inuicende.

¶ **De aucto.** ¶ **Quidaz** monachi vtrapa- rā: inuiceturas ecclesiarū que ad eos pleno iure nō pertinēbāt: r. ideo quidā episcopi de hoc conquesti fue- rūt pape vrbano. quare vrbano sta- tuit vt ecclesie mo- nachorum que ad eos pleno iure nō spectant, cū abba- tū cōsentū per epi- scopos inuicentur.

¶ **Sz** ec sed inuicent, abba- ce mōa tū de temporals- terū e bus respondeant: dicitur epī vero respon- deat: l. de ar. de cura aia- suo so. rā. et de eadē ma- lo s. nō teria loq. seq. ca. dōtat. b. ¶ **Epōz.** s. e. q. dōtat. i. peruenit.

¶ **De aucto.** ¶ **Episcopi** vrbano. si queras in q. sa- debit cardos renat rā: ne mō: dere monachis de- naltē: temporalibus. di- rā pā: co in hoc q. si ecce- te ibi q. sit monachorū nō ad oia. sit aliquis census pālia: impositus, cū pōt- nō hū. sunt monachi ipos. j. q. p. nere. sed si est im- et. i. sū. possit ab antiquo rā les. ipsi eū nō possunt q. sic. et augere: vt extra d. rā: q. cenil. prohibem? q. d. d. tē: Item nō solū mo- ti eccle- nacy sacerdos re cōfert: spondebūt in tēpo- daf: et rālibus. ¶ **Sed** etiā mona- epō si ecclesia illa ferior: ab antiquo presbi- terū eū: tū censum epō: vt dē arc. i. q. d. i. q. questum.

¶ **De aucto.** ¶ **Item** Nicolaus papa. ¶ **De eodem.** ¶ **Palea.** ¶ **Receptim?** vt et declme et pūmitte seu quectis oblatōnes vtrōz r. mortuoz ecclesijs dei fidelr reddant a laicis: r. vt in dispositōe epōz sint fm canones distribuēde. q. s. q. tenuerit, a sancta cōmu- nione pūuef aut separef.

¶ **De aucto.** ¶ **Leo papa.** ¶ **De eodem.** ¶ **Palea.** ¶ **Nullus** decimas ad aliū pertinetes accipiat.

¶ **Item** Ambrosius. ¶ **Item** q. deo nō vult red- dere decimas quas ten- nult: r. dōi nō studet reddere qd intulste abstulit: non timer ad huc deū, r. ignorat q. sit rā penitētia, r. aq. p. fessio. iste ta- lis nō pōt verā facere eleemo- synā. ¶ **Item** Urbanus.

¶ **Abbares** ab epō: cōsilio in parochialib? ecclesijs pūe-

et ca. peruenit. r. xvij. q. d. c. vlt. r. pe. Joannes. s. cer- te dece. dicit q. cōtus noue imponi non potēt: etiam auctoritate epō: vt extra de cen. significauit. nisi fuerit ab initio impositus: vt habes extra eo. tita. ecclesijs. xvij. q. d. eleutherius. etiam auctoritate epō: a pūnc- pio. vt extra de cē. pterere. et etiam poitea si nūq. fuit impositus, potēt imponi vt extra d. cē. cum venerabi- lis. r. hoc cō eccle- sia erimur. d. b. ¶ **Sua** cuiq. 3. rā. q. d. cum deuo- tissimam.

¶ **Tamē** d. ¶ **Regimi- ni.** Abbares enim corriguntur ab epi- scopis: vt. xvij. q. d. abbares. f. ¶ **Obsequia.** sic. i. q. d. questum. et xvij. q. d. ca. vlt. r. pe. Joan.

¶ **Obsequia.** i. vt in cathedra. r. co et synodato. et i. animo cōfū nō qua solita sunt pō- stare. vel sū alia seruitia consueue- runt eis exhibere: vt in cōcot. hic als. le. fm dū.

¶ **De aucto.** ¶ **Ecce vrbano.** ¶ **Cap.** Solit- nūc Gratianus vsu- pradictam cōtra- rietatem. dicit q. illud ca. vsus. im- telligit de illo ca- pello monachoz que pleno iure tē- potal se3 et spūali sunt eis pōte. Ca- pitula vero cōtra- ria loquuntur de il- lis in quib? abba- res habēt tēpotas- lia tantum.

¶ **Sed** illud. s. p. a. e. vltis. b. ¶ **Edificant.** r. ita pūgunt ius ha- bēt monachi in ec- clesie fundaria in solo suo. q. laici in ecclesie fundario in suo.

¶ **Alis.** ¶ **Ca.** ¶ **Alis.** r. si ius territorij ha- beant, tamen potestātē gu-

¶ **Sed** illud. s. p. a. e. vltis. b. ¶ **Edificant.** r. ita pūgunt ius ha- bēt monachi in ec- clesie fundaria in solo suo. q. laici in ecclesie fundario in suo.

¶ **Sanct.** ¶ **Vs.** ¶ **Alis.** r. si ius territorij ha- beant, tamen potestātē gu-

tas iure territorij sibi valeant vindicare? Et responde- tur q non quo ad spiritualia: vt j. e. possessio. Idem est intelligendum de episcopo q in aliena dioecesi ecclesiam edificat, sed in suo.

De episcopo. Scilicet qui edificat ecclesias in aliena dioecesi? et i pro- pterea p dicit. Et qd continet hęc materia cū preceden- tibus tractat hic questio quinta. Scilicet quare nō ita fecit magister i bema- te? quia forte non ita copetenter pot- set poni episcopus. Ergo q si episcopus fundat ecclesiam in suo proprio solo. i. in pa- trimonialio loco, et in alterius dioecesi nō habet ibi potes- tatem nec quo ad temporalia, nec quo ad spiritualia. Et vero in solo ecclesie cui presertim in alterius dioecesi, ha- bet potestatem ibi quo ad temporalia, nō autem quo ad spiritualia: sicut et monachi: licet qui- dam hoc negent. di- centes episcopus vel clericos non habere nisi ius patronatus in ecclesia quā fū- dant in predicto. p- pter ecclesiam: et alie- na dioecesi. Si ergo legatur hoc ca. de ecclesia fundata in proprio predio- verbi illud circa spiritualia: intelligit quo ad temporalia et spiritualia. Si vero de ecclesia fundata in fundo ecclesie, et in alio episcopi: dicit omne gubernatio quo ad spiritualia. nam qua ratione concederetur hoc monachis in predictis monasterij, ea ratione et episcopo et clericis in predictis ecclesie sue, et hoc modo intel- ligitur extra de iurepa. significasti.

De episcopo. Episcopus Bononiensis. vllā habebat in dioecesi Mutinensi, in qua ecclesiam vo- lebat edificare: querebatur vtrū dedicatio illius eccle- sie et alia intra ad ipsum debeant spectare? Et respondet q non: sed hoc de gratia sibi tanq̄ patrono referuatur vt possit ibidem clericos vendicari: voluerit representare. Inuentura autē et dedicatio et oīa iura spūalia ad ep̄m pertinebunt in cuius dioecesi est ecclesia illa. Territorij. i. dioecesis episcopalī, vel iurisdiccionē: et ita sumas semper in hoc ca.

Territorio. Id est dioecesi. Quid accipitur p ipsa terra et possessione et proprietate: vt. s. proxi. g. j. et j. q. d. licet. Quid autem sit territorium habes. ff. de ver- bor. signi. pupillio. s. territorium. Territorium enim est vniuersitas agrorum intra fines cuiusq̄ ciuitatis: vt ibi dicitur.

dist. hōtamur. dicit tamen non dicitur hoc. **Clericos.** Arg. q plures potest presentare parro- nio ad vna ecclesiam. arg. lxxij. dist. ca. de principall. e. **Ordmet.** i. m. h. uat. Si autē sunt ordinari: quid iuris sit, sequitur in littera.

Ad episcopum pertinet cuius contentus esse constitit. **D**essestio territorij cō- uentus non admittit: ideoq̄ noue basilice que con- ditte fuerint, ad eum pculdu- bio pertinebunt. **Episcopum cuius contentus esse consti- terit.**

Idem Grego. **E**dificator ep̄o in dioecesi alterius ecclesiam cōsecrare non licet.

Ator presentium. Ioan- nes frater et coepiscopus noster indicauit nobis q̄ **Superantius** episcopus au- su temerario in dioecesi ipsius oratorium cōstruxit: ipsūq̄ sine precepti auctoritate con- tra morem presumpserit dedi- care: missasq̄ illic celebrare non metuit. quam rem cum summa celeritate ac districtio- ne conuenit emendare: nec vltius tale aliquid attentare permittas.

Breuerit pont. Episcopus Bononiensis edificauit eccle- siam in episcopatu Mutinensi. populus illius loci illuc ad officium vadit. ep̄us Bononiensis vult sibi vindicare populum illum. Dicitur q non potest.

Possessio. id est predicti proprietatis. arg. ff. de fido, signi. Interdum.

Conuentum. i. populum vel iurisdictionem: ita populus facit conuentum.

Pertinebunt. i. eo. q. vñ. omnes.

Ator presentium. **Superantius** ep̄us temere construxit oratorium in episcopatu Joā.

episcopi et ipsum cum missa celebratione dedicauit: su- per quo dicit Joannes episcopus conuenerunt. **Precepti.** Gregorius quidam vt faceret illum pleniter emenda- re, nec vltius quid tale fieri permittas.

Lator presentium. Id est conse. dist. j. h. pcepta. s. vñ. trāscē- q. j. ep̄o in dioecesi.

Dedicare. Sed nunquid fecit locum religiosum interdi- dedicatio ecclesie sine cōsensu. p̄ij. ep̄i. Uidel q non. cñ. qd̄ argu. in lit. de re. diui. s. sacre. de conse. diuini. j. nemo. vi autē.

Credo in contrarium. vt. vñ. q. j. ep̄o in dioecesi.

Emendare nō dicit qualiter. Sed nōquid destrui ff. de no- faciet ecclesie. Non. arg. vñ. q. iij. qñ. iij. q. vi. com. si ope- perimus. s. vñ. q. j. ep̄o in dioecesi. arg. contra. et de no. nū. i. j. ope. nun. et ex infirmitate. Dico q si dedicatio fecerit, de- s. j. io. firmi debet illud qd̄ factū est: rat nō: vt in ca. predicto. de fan-

Ordmet. etiā sine examinatione: quia sufficit testi- monium episcopi presentantis. vñ. q. j. ep̄us de loco. sicut in monacho abbatis. s. eo. q. j. monachi. si tamē sit de suo episcopa- tu cui testimonius fert. Jo.

Dessestio ter- ritorij si **ca-** ius. Statuitur in hoc ca. per cōstitū- toleta. q si quis ep̄o habet villam in ep̄atu alterius in qua ecclesiam de nouo edificauerit licet populi illius loci illuc ad offi- cium vadat. propter hoc nec populum nec ecclesiam quo ad spiritualia edi- ficator episcopus si- bi poterit vendicare, quia p̄uetera territorij non ad- mittit populum a iurisdictione episcopi in cuius dioecesi est ecclesia. hunc tamē casum h. sic

Ep̄us dicitur h. l. ecclesia quam fundauit.

Territorium est vniuersitas agrorum intra fines cuiusq̄ ciuitatis: vt ibi dicitur.

De iure. Causa. Dicitur est. In tribus pri. ca. q. ecclia edificata subesse debet epi in cuius diocefi est edificata: nunc no dicit gra. hoc effe intelligendum quo ad spiritualia r'm: & ideo sine abbas sine eps in suo castello vel villa ecclia edificaverit, non poterit ea subtrahere epi in cuius diocefi est. vñ sacer dotes iuxta Urbanum & Nicolaum no poterunt ibi ordinari & iusticiari, nisi per ep'm cuius est diocefius cu' consensu in edificacione.

Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

Quod autem. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

Quarta ibi. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

Causa. De iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

Causa. De iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

De iure. Causa. Dicitur est. In tribus pri. ca. q. ecclia edificata subesse debet epi in cuius diocefi est edificata: nunc no dicit gra. hoc effe intelligendum quo ad spiritualia r'm: & ideo sine abbas sine eps in suo castello vel villa ecclia edificaverit, non poterit ea subtrahere epi in cuius diocefi est.

Quod autem. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

Quarta ibi. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

Causa. De iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

Causa. De iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

Causa. De iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure. Respon. ca. posterio. s. r. q. qd' de iure.

Uscapio qd fit. & qd ea est ganf.

vt de a. eccles. l. i. C. p. r. x. l. vlt.